

Тема. Множення многочлена на многочлен

Мета. Навчитися множити многочлен на многочлен і застосовувати це вміння для розв'язування рівнянь та спрощення виразів

Повторюємо

- Який вираз називають многочленом?
- Що означає звести подібні доданки?
- Які ви знаєте правила розкриття дужок?
- Як помножити одночлен на многочлен?

Ознайомтеся з інформацією

Помножмо многочлен $(a + b)$ на многочлен $(x + y)$. Позначмо многочлен $(x + y)$ буквою m .

$$(a + b)\underbrace{(x + y)}_m = (a + b) \cdot m = am + bm$$

В отриманий вираз $am + bm$ підставмо замість m многочлен $(x + y)$ і скористаймося правилом множення многочлена на одночлен.

$$am + bm = a(x + y) + b(x + y) = ax + ay + bx + by$$

Такий самий результат можна отримати, якщо добуток знаходити за схемою:

$$(a + b)(x + y) = ax + ay + bx + by.$$

Ця схема роз'яснює **правило множення многочленів**: щоб помножити многочлен на многочлен, треба кожний член першого многочлена помножити на кожний член другого многочлена й отримані добутки додати.

Отже, під час множення многочлена на многочлен завжди отримуємо многочлен. Причому, якщо перший із многочленів має **m** членів, а другий **n** членів, то в добутку (до зведення подібних доданків) повинно бути **mn** членів. Цим можна користуватись для контролю правильності виконання дії множення.

Перегляньте відео за посиланням:

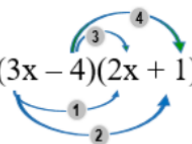
https://youtu.be/U31FV3Q9_Fo

Розв'язування завдань

Завдання 1

Виконайте множення: $(3x - 4)(2x + 1)$.

Розв'язання

$$(3x - 4)(2x + 1) = 3x \cdot 2x + 3x \cdot 1 + (-4) \cdot 2x + (-4) \cdot 1 =$$

$$= 6x^2 + 3x - 8x - 4 = 6x^2 - 5x - 4$$

Відповідь: $6x^2 - 5x - 4$.

Завдання 2

Розв'яжіть рівняння: $(x - 1)(x + 2) - x^2 = -8$.

Розв'язання

Спростімо ліву частину рівняння. Для цього, за правилом множення многочлена на многочлен, $(x - 1)$ помножмо на $(x + 2)$.

$$(x - 1)(x + 2) - x^2 = -8$$

$$x \cdot x + x \cdot 2 - 1 \cdot x - 1 \cdot 2 - x^2 = -8$$

$$\underline{x^2} + \underline{2x} - \underline{x} - 2 - \underline{x^2} = -8$$

Перенесімо члени, які не містять змінної, у праву частину рівняння, змінивши їхні знаки на протилежні, та зведемо подібні члени.

$$2x - x = -8 + 2$$

$$x = -6$$

Відповідь: -6 .

Завдання 3

Спростіть вираз: $(2b + 1)(3b - 1) - (6b^2 + b - 1)$.

Розв'язання

Пам'ятаймо, що розкриваючи дужки, перед якими стоїть знак мінус, маємо знаки виразів у дужках змінити на протилежні.

$$\begin{aligned} (2b + 1)(3b - 1) - (6b^2 + b - 1) &= 2b \cdot 3b + 2b \cdot (-1) + 1 \cdot 3b + 1 \cdot (-1) - 6b^2 - b + 1 = \\ &= \underline{6b^2} - \underline{2b} + \underline{3b} - 1 - \underline{6b^2} - \underline{b} + 1 = 0 \end{aligned}$$

Відповідь: 0 .

Завдання 4

Подайте як многочлен: $(3x - y)(9x^2 + 3xy + y^2)$.

Розв'язання

$$\begin{aligned} (3x - y)(9x^2 + 3xy + y^2) &= 3x \cdot 9x^2 + 3x \cdot 3xy + 3x \cdot y^2 - y \cdot 9x^2 - y \cdot 3xy - y \cdot y^2 = \\ &= 27x^3 + \underline{9x^2y} + \underline{3xy^2} - \underline{9x^2y} - \underline{3xy^2} - y^3 = 27x^3 - y^3 \end{aligned}$$

Відповідь: $27x^3 - y^3$.

Пригадайте

- Щоб помножити многочлен на многочлен, потрібно ...
- Результатом множення многочлена на многочлен буде ...

Домашнє завдання

- Опрацювати конспект і §10 підручника, с.93-94
- Виконати письмово два приклади на вибір із завдання 5 і один приклад із завдання 6:

Завдання 5

Виконайте множення:

- 1) $(b - 2)(2 + b)$;
- 2) $(2m - 1)(m - 3)$;
- 3) $(p^2 + 1)(p^2 - 1)$;
- 4) $(x - 6)(x^2 - 3x + 5)$.

Завдання 6

Розв'яжіть рівняння:

- 1) $(2x - 6)(8x + 5) + (3 - 4x)(3 + 4x) = 55$;
- 2) $(x + 1)(x + 2) - (x - 3)(x + 4) = 12$;
- 3) $(-4x + 1)(x - 1) - x = (5 - 2x)(2x + 3) - 17$.

Фото виконаної роботи потрібно надіслати вчителю на HUMAN або на електронну пошту nataliartemiuk.55@gmail.com